

**AIZ PARADIZES
WAHRTEEM;
NOWELES**

Published @ 2017 Trieste Publishing Pty Ltd

ISBN 9780649120901

Aiz paradižes wahrteem; noweles by Andrejs Upīts

Except for use in any review, the reproduction or utilisation of this work in whole or in part in any form by any electronic, mechanical or other means, now known or hereafter invented, including xerography, photocopying and recording, or in any information storage or retrieval system, is forbidden without the permission of the publisher, Trieste Publishing Pty Ltd, PO Box 1576 Collingwood, Victoria 3066 Australia.

All rights reserved.

Edited by Trieste Publishing Pty Ltd.

Cover @ 2017

This book is sold subject to the condition that it shall not, by way of trade or otherwise, be lent, re-sold, hired out, or otherwise circulated without the publisher's prior consent in any form or binding or cover other than that in which it is published and without a similar condition including this condition being imposed on the subsequent purchaser.

www.triestepublishing.com

ANDREJS UPITS

**AIZ PARADIZES
WAHRTEEM;
NOWELES**





Andreja Upīšča

Aiš Paradīses wahrteem

Noweles



Rīga, 1922

Romanīšabeedribas „Dāile un Darbš“ apgahdibā

P 5
1248
17.4.58

G. Viņpiņa nu J. Upmana drukatava, Rīgā, Marijas ielā 10.



Mopasana audseknis

Apdrīksots īvairžinīgā wirs peleķas išlaijtas blūjēs.
Nejēja numurās aīj austīnas pogzautumā cevehrīts.
Galvā ruhtaina īshokeja zepure. Ko tās vahri denineem
noleeksta tumšcha matu zīrta... Tā winsch ar ziteem
rindā stāhv pēc wokīales iſejās.

Rokas ūvahrzina fabatās fabahīs, veemū tāhju atpakaļ, otru uj trottuara malas pasteeptu, — winam leelās, tā majač redī bilschu ūultmeem nomihītās vālakpusēs.

Kad peenahk wilzeens, un yasaſcheeri plukſt garām, winſch ar ſawu minnen uebahſchā preekſchā. Titai roſas, tās winſch iſwels no labatām.

Namehr garām steidjas ušķuptīchi, tīrgus īewas, semneeki maišiem uš muğuras un aizsareujuščas san-toristes, winiņch ūkatas galvāni pahri, augščam uš dambja, kuri ap wagoncem druhīmejās laudis. Ižleekas, itšā winam tur kās ohrlahtiņgi īvarīgs ūkatas un garāmgahjejus winiņch nemaš nereds. Ilu tad kahds kolegīs sahēt staipitees ap tengu groseem un nožmuletām kāsiem, winiņch užinojchi eemeedjs apdihgušcho witsluhpu apakšiejā un pagreejčas eesahniſli.

Tikai wehlali, kad jaht nahst smalkafä publifa, winsh paleek ahschigaks. Nonem fahjut no trotuara un ahsmetina swahrzinam wirzejo pogu. No numura tikai

auksina ween paleek redjama. Krella apfaklei neuvihičigi apmestās ūrihpotās krawotes gals nošteepjas pahri.

Bet ari tad wijsch nebahschas preefchā. Peeflah-jigi, bet tomehe ar zeenu ūtahv stipri iſretinatā nejeju rindā. Tikai pahri par galivām noſkatoš. Ujmanigu, wehrtiejoſchu ūlātu ūlātu un pawada ūlātu garāmgahjeju. Winam ir ūws weedoklis un ūws kriterijs, jaſlanots ar wina profesijs un tās interesēm. Aha aptveržhanas un ūntesēs ſpehja, kura nepalatish neweena noſiņmiga ſihluma.

Protams, noſiņmigs ir nahzeja apgehrōs — no ūzpure ūhdī ūshbaleem un no ūimdeem ūhdī ūllautam. Bet wiſratſtūrigais temehr ir tās, ko kurais rokā nej, un kā wijsch to dara. Šiſnām ūſtihpots andella mai-jiņsch, wezmodigs ūtchēmodaninsch waj ūtchodilahdas ūſfers — ta ir ūlela un ūiņmiga ūtarviba. Neheja azij ūekas nepacet uemanits, wina eedomai ūſjalihdūnits un ūenowehrtels.

Wijsch nebahschas preefchā un ūeuſutahzaž. Wijsch apjinas ūlātu zeenu. Un ja ūahdreijs paleek ūeeeweħrots, tad ūajuhtās džili un ūepateeji apvainots. Bet wijsch ir par ūepni, ūrahdit ūlātu ūſtihntnuu. Wijsch ūtſdu apjinas tik augstu pahri wijsai tai rindai, kurā ūtahv...

Nahzeju ūraume paleek manami retaka. Nehejeem ūchi reiße ūarw ūo ūaimigajām. Tikai trim ūtchetreem gadi jees — pahrejee ūelti ūahjuſchji ūlātu ūmūrūs ūt ūeħolijuschees. Ormani aij ūuguras grecsch ūtregus apfahrt ūt ūfmeħke ūpapirofus. Neheji ūaet ūahlischos ūt pahrrunā ūchis ūrejjes ūespaidus.

Wehl iſnahk ūahds wiſħneeks. Tam auksu pahrejeets grojs aijnejams. Weenam rindas galā wehl valaime-

Mopasana audieņus

jaš. Kopīnīstājujēs duhīchīga īcīwa krawajās laukā ar wižadeem ūcīneem un maižēni. Bet tai vāzīstams ūku-
mejs ar rāteleem vrečkchā. Nēj un kraijs abi. Tad
winīsh welt, un wina eet pakal, veeturedamā un pa-
štundamā. Nesejī jobojaš un īmejas pakalnīhodamēes.

Turpreti winīsh weenaldīgi vāgreesīsh muguru.
Winīsh te uaw vrečķīdī ta, lai nīrgatos par weenfah-
rīcheem lautīneem. Nas winam dolas... Nu jau waikā
uaw fo gaidit. Ees, vāsehōdēs kanaka malā lihō-
scham wilzeenam. Vai teatra galā tur astāsh ta
īmalkātā publīka ūtaigā...

Bet tad išnahk wehl weena. Neleksa, tumīshī gehebta,
augļceem dīslēteneem ūahbāzīneem un mōdernu, jātīho-
burotu dīslētēmu gaša zepuri galvā. Ziti neredi, woj
nepeegreesīsh wehribas. Bet winīsh pamana, lihō
išnahkuje laukā. Ižinstīkti winīsh pašteevjās tājūnali,
maslētin atmet galvu un veemeeds azis. Ta ir ta posa,
kutā winīsh eedomējas wispeewilzīgak, or jehri-jenti-
mentālu ūapnotaja ūju un ūlaissi išleestēem tumīsheem
užatīshu lokeem.

Wina nahk lehnām gar pažhu trotuara malu, vēž
lahtas pehīojchi noluhodamās nešejos. Kofā winai
neleels un, kā leekās, ari nežmags weenfahrtīhs kōfers.
Skaidri redījamis, wina negrib kaut kuru. Winai waia-
dīgs kas ūevischīs... Winam ūrds jaht ahtral pūkstel.
Nu wina tā kā pečītahī pret to garo ar ūchwīhtīgi
ušleektām uhsām... Winam kaut kur eekchā itšā eekneebi.
Bet nē, nahk wehl tāhlak. Un tad winas ūvdrās nīvrās
azis nožlihd gat wina ūju. Silti ūhermuli winam no-
štreen vāhr mugutu un ūrds cevpustas wehl ūtraujā.

Azis ſameedjas wehl zeejħaf, bet wiſch tomehr uoturas
jawā ſmułajā poſā.

Wina jau foli qarām. Aiſeſ... Wiſch eemeedj
wiſluhpū apakſchejā... Bet tomehr nè! Wina peeftahj.
Wina pagreeſħas. Wina paſkatas uſmanigak wina fejā
un taħds fà ſmaids paſlaufst ap winas luhpām.

Noča winam iſtinktiwi zekas pēe gebures.

„Neſej, juhs eſat briħtos?“

Neſej... Bet tas tagad par to domās.

„Luħdju, kundje.“

Walhs ir muſſligi gleħwa. Ne paſħżeenjas, ne waja-
djiġas juhsmibas tajjā natva. Bet ari par to tagad naaw
laika domat.

Wiſch uoleezas un rem weeglo koſeri winai no
tolas. Miħlits filts ahħas zimds uj azumirkli peefkarass
paſlaufstai. Wiſch nedriħħi fl-kaſtiees taisni fejā, bet neno-
wehrſch azis frofotas ze pureſ malai. Zerinu ſmarjha
weħda winam degunā.

Wina eet pa trotuaru, no wokħales pēebrauſtuwes
uſ eelu. Wiſch turas puſſoli eepakal un pahleel uſamo
otrā rofā, lai nevilus nepeedurtaš winai. Wehl ween-
mehr wiſch ir paħrat uſtraufiſ un nedriħħiſt taisni pa-
ſkaſtiees winā.

Wina maſteet pagreeſħ galivu atpakal. Atkal tas-
pat ſmaids winai ap luhpām.

„Jums naaw īmagi? Nè? Neſai titai uſmanig.
Tur eelsħa jchiſ un tas plihstamš.“

„Meruhvejatees, luħdju. Kas man uſtizets, par to
juhs warat buht drojħha.“

Tas winam iſdodas peeteekoschi zeenigi un ari juhſ-
migi. Bet paſlaban saħi fuſtiees eelai pahri tramwaja

Mopasana audzēknis

aisturets dzelšķu vejums. Nejaunais tarkšķis apmāhz wina teizeena beigu daļu. Vai wina dzīrdeja? Winam ir tik šeħel. Un dužmas ari. Ko tee te muhħċħam ar īwareem dzelšķu vejumeem...

Bet wina tomehr ir dzīrdejuše. Kad nogrejħas apzirpto gobu alejā, wina peitura joli ieħi blakām.

„Ja? Jums war? Taħds juhs man iż-żilatees, tapiebz es — — Mijnejjjat idhito lihdi mahjām, tad man — buhs weħl kant faš. Jums taħħdu buhs laika?”

„Luhħdu. Zif ilgi tik' juhs weħlilatees.”

Winjh aprauj un peejarkt. Vai taš bij ta' kā peparahlos? Vai to titai newar vahṛpreja? Winjh mellejjas, kā iż-labot newittli teifto.

Bet wina patlaban weħro studentus, furi jaħf nahxt pa aqgliskolas trepem lejā. Dīħwibas pilns xiprunis, ġawads waħataš ħwaġumis un jiltums it winas ċstatos un wiċċa augumā.

Winani paleek arweem ġittali no ċidhi weegħla nejma, fo għandihji nemaji nejuht roħa. Biċċu paċċauli preeħx winas waretu panejt. Kanoli pahebrixt. Tur, tam auto-mobilim no xitenapakħħas iżrau... Kaw tabda warou darba, uj, fo winjh vreħxha tās nebukku ħpejjig.

Kapeestahj, kamiehr trannwaja wagons pa leelo ċieħx seelu ajsbrauz garām. No platformas winos no-żilat poliżijsas ustrauqs ġarfancem iż-żejt ħarran un jauns zil-ħwex ar platu atlożiit u sħkrelha aplakki. No dama ta' ażiż parweħxha ari winnā, un tajās winjh nepaħx protami redi taħħdu kā iż-żebi un flaudibū. Saprotamis, saprotamis... Winjh eekahsejas bei wa Jadidibas un iż-żejt krawates galu warrik lantka no ħvaħżiha.